

27. predavanje

Grupa 42 - kratkoročne finansijske obaveze

Naračunima grupe 42 -Kratkoročne finansijske obaveze, iskazuju se obaveze po kreditima i zajmovima, hartijama od vrednosti i ostale kratkoročne obaveze koje dospevaju u roku do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročne finansijske obaveze priznaju se i vrednuju po odredbama MRS 39, prema kojima se obaveza definiše kao kratkoročna obaveza kada:

- a) se očekuje da će biti izmirene u toku uobičajenog poslovnog ciklusa preduzeća; ili
- b) dospeva za izmirenje u periodu od dvanaest meseci od dana bilansa stanja.

U okviru grupe 42 - Kratkoročne finansijske obaveze, predviđeni su sledeći računi:

- 1) Račun 420 - Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica,
- 2) Račun 421 - Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica,
- 3) Račun 422 - Kratkoročni krediti u zemlji,
- 4) Račun 423 - Kratkoročni krediti u inostranstvu,
- 5) Račun 424 - Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine,
- 6) Račun 425 - Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine,
- 7) Račun 426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti,
- 8) Račun 427 - Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustav-ljenog poslovanja namenjenih prodaji,
- 9) Račun 429 - Ostale kratkoročne finansijske obaveze.

Račun 420 - Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica

Na računu 420 - Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica, iskazuju se obaveze po osnovu primljenih kratkoročnih kredita od pravnih lica koja ulaze u grupu za konsolidovanje.

Primer:

Preduzeće X je kupilo od zavisnog preduzeća materijal u vrednosti od 100.000 din., sa rokom plaćanja od pet meseci, PDV 10%.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 100 - Obračun nabavke materijala	100.000	
271 - PDV u primljenim fakturama	10.000	
420 - Kratkoročni krediti od matičnihi zavisnih pravnih lica za kupovinu materijala na kratkoročni kredit		110.000

Na način objašnjen za račun 420 iskazuju se i obaveze na računu 421 -Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica, na kome se iskazuju obaveze po osnovu primljenih kratkoročnih kredita od ostalih povezanih pravnih lica.

Racun 422 - Kratkoročni krediti u zemlji

Na računu 422 - Kratkoročni krediti u zemlji, iskazuju se obaveze po kratkoročnim finansijskim, robnim i ostalim kreditima sa rokom dospeća do godinu dana, koji su primljeni od fizičkih i pravnih lica u zemlji.

Primer :

Preduzeće X je primilo od banke kredit za isplatu zarada u iznosu od 100.000 din., sa rokom vraćanja tri meseca..

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 241 -Tekući račun	100.000	
422 - Kratkoročni krediti u zemlji - za prijem sredstava kratkoročnog kredita		100.000

Račun 423 - Kratkoročni krediti u inostranstvu

Na račun 423 - Kratkoročni krediti u inostranstvu, iskazuju se obaveze po kratkoročnim finansijskim, robnim i ostalim kreditima sa rokom dospeća do godinu dana, koji su primljeni od pravnih i fizičkih lica u inostranstvu, u skladu s propisima o deviznom i spoljnotrgovinskom poslovanju.

Primer :

Preduzeće X je kupilo robu od dobavljača iz inostranstva za 10.000 eur (1eur = 80 din), sa rokom plaćanja šest meseci.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 130 -Obračun nabavke robe	800.000	
423 - Kratkoročni krediti u inostranstvu		800.000
za kupovinu robe u inostranstvu na kratkoročni kredit		

Račun 424 - Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine

Na računu 424 - Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine, iskazuju se obaveze po anuitetima, odnosno po otplatama dugoročnih kredita koje dospevaju za plaćanje u roku od godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na ovaj račun prenose se obaveze za otplate dugoročnih kredita koje dospevaju u roku do godinu dana od dana bilansa.

Primer:

Preduzeće X je na dan bilansa utvrdilo da na obavezama za dugoročne kredite postoji iskazan iznos od 50.000 din., koji dospeva za plaćanje u roku od dva meseca.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 414 - Dugoročni krediti u zemlji	50.000	
424 - Deo dugoročnog kredita koji dospeva do jedne godine		50.000
za preknjiženje dugoročne obaveze koja dospeva do jedne godine		

Račun 425 - Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine

Na računu 425 - Deo osfalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine, iskazuju se obaveze po otplatama koje dospevaju za plaćanje u roku do dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na ovaj račun prenose se obaveze za otplate dugoročnih obaveza koje dospevaju u roku do godinu dana od dana bilansa.

Poslovne promene na računu 425 iskazuju se na način objašnjen za račun 424.

Račun 426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti

Na računu 426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti, iskazuju se obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrednosti u skladu sa računovodstvenom politikom.

Primer:

Preduzeće X je emitovalo komercijalne zapise u nominalnoj vrednosti od 200.000 dinara, sa rokom isplate pet meseci i kamatom 1% mesečno. Komercijalni zapisi prodati i kupci uplatili njihovu vrednost na račun preduzeća. Kamata je sadržana u vrednosti izdatih zapisa i plaća se kupcima mesečno na osnovu kamat-nog kupona. Preduzeće je isplatilo kamatu za prvi mesec.

Knjizenje	Duguje	Potražuje
<hr/>		
1) 241 - Tekući račun	200.000	
4269 - Kamata sadržana u kratkoročni hartijama od vrednosti	10.000	
426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti za prodane komercijalne zapise		210.000
<hr/>		
2) 562 - Rashodi kamata	2.000	
4269 - Kamata sadržana u kratkoročnim hartijama od vrednosti za mesečni obračun kamate		2.000
<hr/>		
2a) 426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	2.000	
241 - Tekući račun za plaćenu kamatu po kamatnom kuponu		2.000
<hr/>		

Račun 427 - Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji

Na računu 427 - Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji, iskazuju se obaveze po osnovu stalnih sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja u skladu sa MSFI 5, koje se izmiruju ili gase prilikom otuđenja sredstava.

Primer:

Preduzeće X je donelo odluku da obustavi proizvodnju muških odela i da opremu proda. Nabavna vrednost opreme iznosi 200.000 dinara a ispravka vrednosti 120.000 dinara. Oprema je bila nabavljena na dugoročni kredit primljen od banke. Na dan donošenja odluke o prestanku obavljanja navedene delatnosti obaveza za kredit iznosi 20.000 dinara.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 147 - Sredstva poslovanja koje se obustavlja	80.000	
029 - Ispravka vrednosti	120.000	
023 - Postrojenja i oprema		200.000
po odluci o obustavljanju delatnosti		
2) 414 - Dugoročni krediti u zemlji	20.000	
427 - Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja		20.000
za prenos obaveza za kredit		

Račun 429 - Ostale kratkoročne finansijske obaveze

Na računu 429 - Ostale kratkoročne finansijske obaveze, iskazuju se ostale kratkoročne finansijske obaveze koje nisu iskazane na drugim računima grupe 42.

Primer:

Preduzeće X je, na osnovu ugovora, primilo zajam za likvidnost od osnivača u iznosu od 80.000 dinara.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 241 - Tekući račun	80.000	
429 - Ostale kratkoročne finansijske obaveze		80.000

Grupa 43 - obaveze iz poslovanja

Na računima grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, iskazuju se obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije, obaveze prema dobavljačima, obaveze po izdatim čekovima, obaveze po menicama i ostale obaveze iz poslovanja.

U okviru grupe 43 predviđeni su sledeći računi:

- 1) Račun 430 - Primljeni avansi,
- 2) Račun 431 - Dobavljači - matična i zavisna pravna lica,
- 3) Račun 432 - Dobavljači -matična i zavisna pravna lica u inostranstvu,
- 4) Račun 433 – Dobavljači - ostala povezana pravna lica,
- 5) Račun 434 – Ostla povezana lica u inostranstvu,
- 6) Račun 435 – Dobavljači u zemlji
- 7) Račun 436 – Dobavljači u inostranstvu,
- 8) Račun 439 - Ostale obaveze iz poslovanja.

Račun 430 - Primljeni avansi, depoziti i kaucije

Na račun 430 - Primljeni avansi, depoziti i kaucije, iskazuju se unapred plaćeni iznosi i novčana obezbeđenja za obrtna sredstva.

Primer:

Preduzeće X je, po ugovoru, prodalo usluge za 100.000 din., preduzeću Y. Kupac ima obavezu da uplati avans 50% od ugovorene vrednosti, što je i učinio. Preduzeće X je izvršilo usluge u vrednosti od 80.000 din., plus PDV 20%.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1)241- Tekuci racun	50.000	
430- Obaveza za primljene avanse		50.000
za prijem novcanih sredstava na racun po osnovu avansa		
2)204- Kupci u zemlji	96.000	
470- PDV u izdatim fakturama		16.000
614- Prihod od prodatih usluga		80.000
za izvorsene usluge		
3)430- Obaveze za primljene avanse	50.000	
204- Kupci u zemlji		50.000
za naplatu potrazivanja iz primljenog avansa		

Račun 431 - Dobavljači - matična i zavisna pravna lica

Dobavljači - matična i zavisna pravna licana račun 431 - Dobavljači - matična i zavisna pravna lica, iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima koje ulaze u grupu za konsolidovanje.

Primer:

Preduzeće X je kupilo materijal od matičnog preduzeća za 50.000 din., PDV 10%.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 100 - Obračun nabavke materijala	50.000	
271 - PDV u primljenim računima	5.000	
431 - Dobavljači - matična i zavisna		
pravna lica		55.000
za kupovinu materijala od matičnog preduzeća		

Račun 435 - Dobavljači u zemlji

Na račun 435 - Dobavljači u zemlji, iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima u zemlji, osim prema zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Primer:

Preduzeće X je kupilo materijal za 50.000 dinara, PDV 20%. Obaveza je plaćena sa računa preduzeća.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 100 - Obračun nabavke materijala	50.000	
270 - PDV u primljenim fakturama 10.000		
435 - Dobavljači u zemlji		60.000
za kupovinu opreme od dobavljača u zemlji		
2) 435 - Dobavljači u zemlji 60.000		
241 - Tekući račun 60.000		
za plaćanje obaveze prema dobavljaču u zemlji		

Račun 436 - Dobavljači u inostranstvu

Na računu 436 - Dobavljači u inostranstvu, iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima u inostranstvu, osim prema zavisnim i ostalim pravnim licima.

Primer:

Preduzeće X je kupilo robu od dobavljača iz inostranstva za 10.000 EUR (1 eur - 100 din.). PDV po carinskom računu 200.000 dinara. Preduzeće je platilo obavezu prema dobavljaču sa deviznog računa (na dan plaćanja 1 eur = 110 din.).

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 130 - Obračun nabavke robe	1.000.000	
274 - PDV plaćen pri uvozu	200.000	
436 - Dobavljači u inostranstvu		1.000.000
482 - Obaveze za carine, poreze I druge dažbine...		200.000
za nabavku robe od dobavljača iz inostranstva		
2) 436 - Dobavljači u inostranstvu	1.000.000	
563 - Negativne kursne razlike	100.000	
244 - Devizni račun		1,100.000
- za plaćanje obaveze sa deviznog računa		

Račun 439 - Ostale obaveze iz poslovanja

Račun 439 - Ostale obaveze iz poslovanja, iskazuju se ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja koje nisu iskazane na drugim računima grupe 43. Na ovom računu iskazuju se i obaveze za izdate čekove koji su predati poveriocima za izmirenje obaveza i obaveze po izdatim menicama koje su predate poveriocima za izmirenje obaveza. U okviru ovog računa na posebnom analitičkom računu evidentira se kamata budućeg perioda koja je sadržana u meničnoj vrednosti.

Primer:

Preduzeće X je dobavljaču, kome duguje 100.000 dinara, izdalo menicu sa rokom dospeća dva meseca, sa ukupnom kamatom od 5.000 dinara.

Knjizenje	Duguje	Potrazuje
1) 435 - Dobavljači u zemlji	100.000	
4399 - Kamate sadržane u menicama	5.000	
439 - Ostale obaveze iz poslovanja za datu menicu dobavljaču		105.000

Izmirivanje obaveza iz poslovanja

Izmirivanje obaveza iskazanih na potražnoj strani računa iz grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, mogu se izmiriti na različite načine, od kojih ističemo sledeće:

- a) Kompenzacijom;
- b) Cesijom;
- c) Assignacijom;
- d) Preuzimanjem duga;
- e) Hartijama od vrednosti;
- f) Oproštajem duga.

. Kompenzacija

Izmirivanje obaveza kompenzacijom vrši se u slučaju kada između dva ili više preduzeća postoje dužničko poverilački odnosi, te se svako preduzeće nalazi istovremeno i u ulozi poverioca i u ulozi dužnika. Kompenzacija se sprovodi po odredbama čl. 336. do 343. Zakona o obligacionim odnosima.

Primer:

Preduzeće X je uzelo u zakup opremu od preduzeća Y 100.000 din., PDV 20%. Istovremeno je preduzeće X prodalo transportne usluge preduzeću Y u vrednosti od 80.000 din., PDV 20%). Preduzeća su međusobne obveze i potraživanja izmirila kompenzacijom (prebijanjem u iznosu od 96.000 dinara), a preduzeće X je platilo razliku od 24.000 dinara.

Kniženje kod preduzeća X	Duguje	Potražuje
1) 533 - Troškovi zakupa	100.000	
270- PDV u primljenim fakturama	20.000	
435 - Dobavljači u zemlji		120.000
za uzimanje opreme u zakup		
2) 204-Kupci u zemlji	96.000	
470- PDV u izdatim fakturama	16.000	
614 - Prihod od prodatih usluga		80.000
za prodate usluge		
3) 435 - Dobavljači u zemlji	96.000	
204 - Kupci u zemlji		96.000
za izvršenu kompenzaciju		
4) 435 - Dobavljači u zemlji	24.000	
241 -Tekući račun		24.000
za plaćanje razlike		
Kniženje kod preduzeća »Y«	Duguje	Potražuje
1) 204 - Kupci u zemlji	120.000	
470 - PDV u izdatim fakturama		20.000
650 - Prihod od zakupa		100.000
za izdavanje opreme u zakup		
2) 531- Troskovi transportnih usluga	80.000	
270- PDV u primljenim fakturama	16.000	
435- Dobavljači u zemlji		96.000
3) 435- Dobavljači u zemlji	96.000	
204- Kupci u zemlji		96.000
za izvršenu kompenzaciju		

Cesija

Izmirivanje obaveza cesijom vrši se u slučaju kad se vrši ustupanje potraživanja. Cesija se sprovodi po odredbama čl.436. do 445. Zakona o obligacionim odnosima. Članom 436. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da poverilac može ugovorom zaključenim sa trećim, da prenese na ovog svoje potraživanje.

U sprovođenju cesije učestvuju tri preduzeća (ili preduzetnika), i to:

- preduzeće koje prenosi (cedira) svoje potraživanje - prvi poverilac (cedent),
- dužnik prvog poverioca (cesus) koji preuzima novog poverioca kome treba da izmiri obvezu, umesto prvom poveriocu, i
- preduzeće koje postaje novi poverilac (cesionar), kome se ima platiti po nalogu prvog poverioca (cedenta).

Primer:

Preduzeće »X« (cedent) ustupa svoje potraživanje od preduzeća »Y« (cesus) po osnovu prodatih usluga reklame u iznosu od 50.000 din., svom poveriocu preduzeću »Z« (cesionar), po osnovu kupljenih transportnih usluga u vrednosti od 50.000 din. PDV u oba slučaja 20%.

Knjiženje kod cedenta - preduzeća »X«	Duguje	Potražuje
1) 204 - Kupci u zemlji	60.000	
614 - Prihod od prodatih usluga		50.000
470- PDV u izdatim fakturama		10.000
za prodane usluge reklame preduzeću »Y« (cesus)		
2) 531 - Troškovi transportnih usluga	50.000	
270 – PDV u primljenim fakturama	10.000	
435 - Dobavljači u zemlji		60.000
za kupljene transportne usluge od preduzeća »Z« (cesionar)		
3) 435-Dobavljaču zemlji	60.000	
204-Kupci u zemlji		60.000
po osnovu ugovora o cesiji		

Knjiženje kod cesusa – preduzeca »Y«	Duguje	Potražuje
1) 535- Troškovi reklame i propaganda	50.000	
270- PDV u primljenim fakturama	10.000	
435- Dobavljači u zemlji		60.000
za kupljenje usluge reklame od preduzeca »X«		
2) 435- Dobavljači u zemlji	60.000	
439- Ostale obaveze		60.000
po ugovoru o cesiji		
3) 439- Ostale obaveze	60.000	
241- Tekući račun		60.000
za plaćanje preduzecu »Z« po cesiji		

Knjiženje kod cesionara- preduzeca»Z«	Duguje	Potražuje
1) 204 Kupci u zemlji	60.000	
470- PDV u izdatim fakturama		10.000
614- Prihod od prodatih usluga		50.000
za prodane usluge preduzeca»X«		
2) 228- Ostala potraživanja	60.000	
204- Kupci u zemlji 60.000		
za naplatu od preduzeca»Y« po cesiji		

Asignacija

Izmirivanje obaveza asignacijom nastaje u slučaju kad se vrši izmena dužnika. Asignacija se sprovodi po odredbama cl. 1020. do 1034. Zakona o obligacionim odnosima. Upućivanjem (asignacijom) jedno lice, uputilac (asignant) ovlašćuje drugo lice, upućenika (asignat) da za njegov račun izvrši nešto određeno trećem lieu, primaocu uputa (asignatar). Prihvatanjem uputa od strane asignnata, nastaje novi obligacioni odnos između asignata i primaoca uputa, nezavisan od odnosa između uputioca (asignata) i upućenika, i odnosa između uputioca i primaoca duga.

Primer

Preduzeće »X« (uputilac) ima potraživanje od preduzeća »Y« (upućenik) po osnovu prodatih usluga održavanja opreme u iznosu od 90.000 din., a istovremeno duguje preduzeću »Z« (primalac uputa) iznos od 50.000 din., po osnovu usluga zakupa. U cilju izmirenja međusobnih obaveza, zaključen je između preduzeća »X«, »Y« i »Z« ugovor o asignaciji, kojim je preduzeće »X« ovlastilo preduzeće »Y«, kao svog dužnika, da za njegov račun uplati deo dugovnog iznosa od 50.000 din. preduzeću Z«, a da razliku uplati njemu (40.000 din). PDV 20%.

Knjiženje kod uputioca- preduzeća preduzeća »X« Duguje Potražuje

1) 204- Kupci u zemlji	108.000	
614- Prihodi od prodatih učinaka		90.000
470- PDV u izdatim fakturama		18.000
za prodane usluge preduzeću »Y«		
2) 533- Troškovi zakupa	50.000	
270- PDV u primljenim fakturama		10.000
435- Dobavljači u zemlji		60.000
za kupljene usluge zakupa od preduzeća preduzeća »Z«		
3) 435- Dobavljači u zemlji	60.000	
204- Kupci u zemlji		60.000
po ugovoru o asignaciji		
4) 241- Tekući račun	48.000	
204- Kupci u zemlji		48.000
za naplatu duga iznad asignacionog iznosa		

Knjiženje kod upućenika- preduzeća preduzeća »Y«	Duguje	Potražuje
1) 532- Troškovi održavanja	90.000	
270- PDV u primljenim fakturama		18.000
435- Dobavljači u zemlji		108.000
za kupljene usluge zakupa od preduzeća »X«		
2) 435- Dobavljači u zemlji	60.000	
439- Ostale obaveze		60.000
na osnovu prijema auputa		
3) 435- Dobavljači u zemlji	48.000	
439- Ostale obaveze	60.000	
241- Tekući račun		108.000
za izvršeno plaćanje		
Knjiženje kod primaoca uputa - preduzeća »Z«	Duguje	Potražuje
1) 204-Kupci u zemlji	60.000	
470 - PDV u izdatim fakturama		10.000
650 - Prihod od zakupa		50.000
za potraživanja po osnovu zakupa		
2) 228 - Ostala potraživanja	60.000	
204 - Kupci u zemlji		60.000
po ugovoru o asignaciji		
3) 241 - Tekući račun	60.000	
228 - Ostala potraživanja		60.000
za naplatu po asignaciji od primaoca uputa		

Preuzimanje duga

Izmirivanje obaveza preuzimanje duga vrši se na osnovu ugovora dužnika i preuzimaoca (novog dužnika), na koji je svoju saglasnost dao poverilac. Preuzimanje duga sprovodi se po odredbama 61. 446. do 450. Zakona o obligacionim odnosima.

Kod preuzimanja duga radi se o promeni preduzeća kao dužnika, odnosno preduzeće koje je preuzelo dug od ranijeg dužnika preuzima na sebe obavezu, a preduzeće predhodni dužnik se oslobada obaveze.

Ugovor o preuzimanju duga zaključuje se između tri ugovorne strane:

- dužnik koji prenosi dug na novog dužnika - ustupilac duga;
- novi dužnik koji je preuzeo dug - primalac duga;
- poverilac koji ostaje nepromenjen.

Primer:

Preduzeće X duguje preduzeću Y po osnovu kupljenog materijala iznos od 50.000 dinara, i istovremeno potražuje od preduzeća Z iznos od 50.000 dinara. Na-vedena preduzeća zaključuju ugovor o preuzimanju duga na iznos od 50.000 dinara, po kome preduzeće Z postaje novi dužnik i preuzima obavezu da preduzeću Y plati dug od 50.000 dinara umesto starog dužnika, preduzeća X. Novi dužnik je izvršio svoju obavezu.

a) Knjiženje kod preduzeća X - starog dužnika	Duguje	Potražuje
1) 435 - Dobavljači u zemlji 204 - Kupci u zemlji za zaključen ugovor o preuzimanju duga	50.000	50.000
b)Knjiženje kod preduzeća Z - novog dužnika	Duguje	Potražuje
1) 435 - Dobavljači u zemlji 439 - Ostale obaveze za zaključen ugovor o preuzimanju duga	50.000	50.000
2) 439 - Ostale obaveze 241 - Tekući račun za plaćen preuzet dug	50.000	50.000
c) Knjiženje kod preduzeća Y – poverioca	Duguje	Potražuje
1) 228 - Ostala potraživanja 204 - Kupci u zemlji za zaključen ugovor o preuzimanju duga	50.000	50.000
2) 241 - Tekući račun 228 - Ostala potraživanja za prijem novčanih sredstava od novog dužnika	50.000	50.000

Hartije od vrednosti

Izmirivanje obaveza upotrebom hartija od vrednosti nastaje u slučaju kad se po osnovu izmirivanja obaveza poveriocu predaje određena hartija od vrednosti. Hartija od vrednosti, odredbama člana 234 Zakona o obligacionim odnosima, definisana je kao pismena isprava kojom se njen izdavalac obavezuje da ispuni obavezu upisanu na toj ispravi njenom zakonskom imaocu.

Primer :

Preduzeće X ima obavezu prema preduzeću Y u iznosu od 40.000 dinara. Navedenu obavezuje izmirilo predajom obveznica.

Knjiženje	Duguje	Potražuje
1) 435 - Dobavljači u zemlji	40.000	
235 - Hartije od vrednosti kojima se trguje za prenos hartija od vrednosti po osnovu izmirenja obaveze		40.000

Opraštaj duga

Izmirivanje obaveze opraštajem duga nastaje u slučaju kad poverilac, u skladu sa odredbama člana 344. Zakona o obligacionim odnosima, oprosti dug dužniku, odnosno odustane od zahteva za izvršenjem određene obaveze od strane dužnika.

Primer:

Preduzeće »X«, na osnovu odluke, izvršilo je opraštaj duga preduzeću »Y« u iznosu od 30.000 dinara, po osnovu prodatih usluga.

a) Knjiženje kod preduzeća »X«	Duguje	Potražuje
1) 576 - Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	30.000	
204 - Kupci u zemlji za opraštaj duga kupcu		30.000

b) Knjizenje kod preduzeća »Y«	Duguje	Potrazuje
1) 435 - Dobavljači u zemlji	30.000	
677 - Prihodi od smanjenja obaveza za opraštaj obaveza		30.000